



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 czerwca 2024 r.

Pozycja 140

POSTANOWIENIE

z dnia 15 lutego 2024 r.

Sygn. akt Ts 278/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krystyna Pawłowicz – przewodniczący

Michał Warciński – sprawozdawca

Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej [...] Spółki z o.o. z siedzibą w S.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 listopada 2021 r. (data nadania) [...] Spółka z o.o. z siedzibą w S. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła o zbadanie zgodności art. 34 ust. 3 oraz art. 39 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 210) z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji.

Zdaniem skarżące zakwestionowane przepisy naruszają zasady równej dla wszystkich ochrony własności i innych praw majątkowych (art. 64 ust. 2 Konstytucji), jak również równego traktowania, nieuzasadnione potrzebą ochrony żadnej z wartości wyrażonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Zarzut niekonstytucyjności dotyczył także naruszenia zasady równej ochrony własności w powiązaniu z zasadą sprawiedliwości wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 7 lutego 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżące 22 lutego 2022 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej wskazując, że skarga została wniesiona z przekroczeniem ustawowego terminu. Trybunał zwrócił uwagę, że postanowienie Sądu Rejonowego w S. z 7 maja 2021 r. było ostatnim orzeczeniem wydanym w sprawie skarżące na podstawie zaskarżonych przepisów i jednocześnie ostatecznym w rozumieniu art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), gdyż nie przysługiwał od niego żaden środek zaskarżenia.

Postanowienie to zostało doręczone skarżącej 25 maja 2021 r. i od tej chwili rozpoczął bieg terminu złożenia skargi konstytucyjnej, który upłynął 25 sierpnia 2021 r. Skarga konstytucyjna została natomiast wniesiona dopiero 19 listopada 2021 r. Trybunał zaznaczył, że wniesienie przez skarżącą zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) o utrzymaniu zaskarżonego postanowienia w mocy nie mogło mieć wpływu na bieg terminu wniesienia skargi, gdyż od tego orzeczenia nie przysługiwał żaden środek odwoławczy. Wniesienie środka odwoławczego miałoby znaczenie, gdyby skarżąca przedmiotem skargi uczyniła brak możliwości zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego w trybie art. 767^{3a} § 3 k.p.c., co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

3. W zażaleniu z 28 lutego 2023 r. (data nadania) skarżąca zakwestionowała postanowienie Trybunału z 7 lutego 2023 r. w całości „zarzucając naruszenie art. 767^{3a} § 3 Kodeksu postępowania cywilnego (»Kpc«) w zw. z art. 770 § 5 w zw. z § 2 Kpc oraz art. 767⁴ § 1 Kpc w zw. z art. 36 [u.o.t.p.TK] przez błędną wykładnię i przyjęcie, że [skarżącej] nie przysługiwało zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) oraz że postanowienie to jest ostatecznym orzeczeniem w sprawie ustalenia kosztów komorniczych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. pod sygn. akt [...]”. Skarżąca wniosła o uwzględnienie zażalenia i nadanie dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym, badając w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK).

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Za niezasadny należy uznać zarzut dotyczący naruszenia „przez Trybunał art. 767^{3a} § 3 Kodeksu postępowania cywilnego (»Kpc«) w zw. z art. 770 § 5 w zw. z § 2 Kpc oraz art. 767⁴ § 1 Kpc w zw. z art. 36 [u.o.t.p.TK] przez błędną wykładnię i przyjęcie, że [skarżącej] nie przysługiwało zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) oraz że postanowienie to jest ostatecznym orzeczeniem w sprawie ustalenia kosztów komorniczych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika”.

4. Skarżąca powołując się na utrwalone orzecznictwo TK stwierdziła, że „podmiot występujący ze skargą konstytucyjną nie może samodzielnie ustalać, iż nie przysługuje mu zwyczajny środek zaskarżenia”. Jej zdaniem skarżący nie może opierać się wyłącznie na brzmieniu przepisu, lecz musi uzyskać ostateczne (prawomocne) orzeczenie, które tę ocenę potwierdza. Należy wskazać, że powyższe twierdzenie zostało przedstawione przez skarżącą w oderwaniu od kontekstu, w jakim w swoim orzecznictwie powołuje się na nie Trybunał Konstytucyjny. Odnosi się ono bowiem do warunków, których spełnienie umożliwia dopuszczalność merytorycznego rozpoznania sformułowanego w skardze konstytucyjnej

zarzutu niezgodności przepisów regulujących postępowanie przed sądami z konstytucyjnymi wzorcami gwarantującymi prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji oraz dwuinstancyjność postępowania sądowego (zob. postanowienie TK z 12 maja 2021 r., sygn. SK 114/20, OTK ZU nr A/2021, poz. 26). Trybunał przyjmuje bowiem, że „[w] przypadku gdy przedmiotem skargi konstytucyjnej jest przepis przewidujący, że w danym przypadku środek odwoławczy nie przysługuje, należy mimo to wnieść środek zaskarżenia, aby uzyskać rozstrzygnięcie wydane w oparciu o normę prawną, która wyłącza możliwość zaskarżenia orzeczenia (postanowienia o odrzuceniu środka prawnego)” – postanowienie TK z 21 czerwca 2010 r., sygn. Ts 243/09 (OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 454). Pogląd ten został potwierdzony w postanowieniu pełnego składu z 10 marca 2015 r. (sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35), w którym Trybunał uznał, że w takim przypadku zaniechanie wniesienia zażalenia może pozbawić skarżącego możliwości skutecznego zainicjowania kontroli konstytucyjności w zakresie naruszenia prawa dostępu do dwuinstancyjnego postępowania sądowego oraz zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji.

Trybunał wskazuje, że taka sytuacja nie miała miejsca w rozpatrywanej skardze konstytucyjnej. Skarżąca przedmiotem skargi uczyniła przepisy ustawy o kosztach komorniczych, a jako wzorce kontroli konstytucyjności wskazała art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji. Nie zakwestionowała ani możliwości zaskarżania orzeczeń ani kwestii dwuinstancyjności postępowania, a jedynie w takiej sytuacji uzasadnione byłoby zaskarżenie przez nią prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w S. z 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]).

5. W zażaleniu skarżąca podniosła, że zakwestionowane postanowienie Trybunału nie zawierało żadnej argumentacji, która podważałaby zasadność i trafność odczytywania art. 770 § 5 w związku z § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805; dalej: k.p.c.) w sposób zaprezentowany w przywołanych przez skarżącą poglądach doktryny. Jej zdaniem ostateczne stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy w postanowieniu z 26 października 2021 r. (sygn. akt [...]) stało w oczywistej sprzeczności z treścią art. 770 § 5 w związku z § 2 k.p.c. i poglądami wyrażonymi w teorii procesu cywilnego. Trybunał wskazuje, że powyższe zagadnienie dotyczące przepisów k.p.c. nie było przedmiotem skargi konstytucyjnej, a argumenty podniesione przez skarżącą w tym zakresie w uzasadnieniu skargi stanowiły jedynie polemikę z rozstrzygnięciami podjętymi w jej sprawie przez sądy.

Należy przypomnieć, że Trybunał nie dokonuje weryfikacji rozstrzygnięć sądowych. Do kompetencji Trybunału nie należy też rozpatrywanie zarzutów niekonstytucyjności wykładni dokonanej przez sąd ani zarzutów błędnej subsumpcji stanu faktycznego dokonanej w wyroku, ani wadliwości kierunku argumentacji wykorzystanej w ostatecznym orzeczeniu, gdyż Trybunał nie jest kolejną instancją sądową (zob. postanowienie TK z 28 lutego 2012 r., sygn. SK 27/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 20).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.